

**EUROOPA
PARLAMENDI
VALIMISED
25. MAI 2014**
WWW.VALIMISED2014.EU
#EP2014

**OSALE.
OTSUSTA.
MÕJUTA.**

Euroopa Liit – see oleme meie

Pildil: Lembit Kruuse Eesti Vabariigi 96. aastapäeval Viljandi lauluväljakul

Kümneaastane kuulumine Euroopa Liitu on toonud lähemale arusaamise, et Euroopa oleme meie ise, mitte nemad seal kusagil kaugel. Selle ajaga on Eesti kogunud enesekindlust ja saanud täieõigusliikmesriigiks.

Kuigi tänaseks on ligi 80% meie inimestest pidanud Eu-

roopa Liiduga ühinemist õigeks, leidub neid, kes küsivad ikka veel, mida on ELiga ühinemine Eestile andnud.

Niisugune lähenemine on pelgalt materiaalsest huvist juhitud. Usun, et meil endil on Euroopasse ja selle kultuuriruumi kuulumist palju enam vaja kui vastupidi. Oleme kiiresti harjunud saavutatud arenguhüppe-

ga ning siit-sealt kostab nõudmist tempot veelgi tõsta. Ent uuele tasemele jõudmiseks on vaja nii aega kui valmisolekut.

Mõtleme parem, kas ELi kuulumine on kuidagi mõjutanud eestlaste vabadust, heaolu ja kindlustunnet? Jah, loomulikult on. Eelkõige meie tegetsemisvabadust ja -ruumi. Vabalt liiguvad nii kaubad kui inimesed. Eesti eksport ELi liikmesriikidesse moodustab 70–80% meie ekspordi kogumahust ja ühisturg on meie majanduse elujõulisusele ülioluline.

Praeguse elu kontekstist lähtuvalt on vast kõige tähtsam asjaolu, et liitumine ELiga on tugevdanud meie julgeolekut.

Lembit Kruuse

Praeguses elus on ehk kõige määravam, et liitumine ELiga on tugevdanud meie julgeolekut. Meie julgeoleku peamiseks trumbiks on ja jääb NATO kui

viimsaim sõjaline jõud, millele Euroopas alternatiiv puudub.

Majandusteadlased Nauro Campos, Fabrizio Coricelli ja Luigi Moretti leidsid oma värskes analüüsis, et alates 2004. aastast Euroopa Liiduga ühinenud riikidest on enim võitnud Läti, Poola ja Eesti. Samas uuringus ilmses, et peamine majanduskasvu mootor on olnud ühisturg ning riikide erinevused on tekkinud oskusest raha kasutada.

Võime ainult oletada, millises seisus oleks Eesti praegu, kui 2004. aastal poleks liitumist otsustatud. Kindlasti oleksid sissetulekud märkimisväärselt väiksemad ning Eesti visuaalne väljanägemine hulga tagasihoidlikum. Seega meenutagem nüüd kümne ELis oldud aasta künnisel tänuga just neid väärtusi, millega oleme nii harjunud, et ilma nendeta tänast elu enam ettegi ei kujuta.

Lembit Kruuse
Viljandi maavanem

Septembris avab Viljandis üksed Rajaleidja keskus

1. septembrist 2014 alustavad kõigis Eesti maakondades tööd SA Innove Rajaleidja keskused. Keskustes pakutakse loimituna eripedagoogilist, logopeedilist, sotsiaalpedagoogilist ja psühholoogilist õppenõustamist ning karjääriinfo vahendamist.

Tänaseks on SA Innove välja valinud Rajaleidja keskuste juhid kõigis maakondades ja käivad ettevalmistused keskustele sobivate ruumide leidmiseks ja meeskondade komplekteerimiseks.

Sama rada liigub ka Viljandimaa. 1. septembril 2014 ühendavad oma tegevused õppe- ja karjääriõppimiskeskus ning hakkavad tegutsema ühtse Viljandimaa Rajaleidja keskusena.

Keskuse koostöömimise eelised:

- karjääri- ja õppenõustamisteenused on kättesaadavad kogu Viljandimaal
- pakutakse süsteemset nõustamisteenust ja aidatakse lahendada kliendi probleem teda ühest kohast teise jõuksumata
- ühendatakse erinevad nõustamisteenused
- toetatakse tugisüsteemide koostöö tekkimist
- luuakse toimivad koostöövõrgustikud kohalike omavalitsuste sotsiaal- ja haridusametnike ning spetsialistidega

Keskus pakub tuge lastele ja noortele, lapsevanematele ja pedagoogidele.

Ainus tee edasi viib sissepoole. (B. Franklin)

Iga lapsevanem soovib oma lapsele parimat. Ent mõnikord kasvavad probleemid üle pea. Millest alustada? Laps ei kuula sõna, vaidleb vastu, ropendab, ei korista oma tuba, ei käi koolis, ei austu vanemaid, ei allu korrale. Appi tuleb Viljandimaa Rajaleidja keskus, kus pakutakse logopeedilist, eripedagoogilist, psühholoogilist, sotsiaalpedagoogilist, õppe- ning karjääriõppimist ja karjääriinfo vahendamist. Juhendame lapsi ja noori õpioskuste arendamisel, õpetame suhtlemisprobleemide lahendamist ning oma tuleviku teadlikku planeerimist.

Lapsevanematel ja peredel aitame probleemsituatsiooni lahendada (koolikonfliktid, koolivägivald), anname pedagoogilist abi, pakume psühholoogilist ning sotsiaalse toimetuleku nõustamist, karjääriõppimist ja karjääriinfoalust. Pedagoogid saavad meil parandada oskusi, kuidas töötada käitumise- ja õpiraskustega lastega. Viljandimaa Rajaleidja keskuse spetsialistide abil võib parandada haridusastutuste sisekliimat. Meil on mitmeid eeliseid: nõustajad on väljastpoolt organisatsiooni, valdavad professionaalselt erinevaid nõustamismetoodikaid, on neutraalsed. Pakume neile kovisiooni ja supervisiooni võimalust.

Keskuse eestvedamisel toimuvad arutelud Viljandimaa haridus- asutuste logopeedide, eripedagoogide, psühholoogide, sotsiaalpedagoogide ja karjäärikoordinaatorite aineühendustega, analüüsimaks laste ja noorte arendamist ja karjääriplaneerimist. Soovime anda lastele ja noortele teadmise, et nad on tähele pandud ja tunnustust väärt ning lapsevanematele ja õpetajatele kasulikke nõuandeid, millele pingelises olukorras tähelepanu pöörata.

Reet Nigol
Viljandimaa Rajaleidja keskuse juht

Praktika Euroopa Parlamendis

Euroopa Parlamendi töö tutvustamiseks pakub Euroopa Parlament mitmeid praktikavõimalusi ja õppekülastusi.

Tasustatud ehk üldise või ajakirjanduspraktika Schumani stipendiumid on mõeldud ülikooli või samaväärse haridus- asutuse lõpetanud isikutele. Praktika eesmärk on täiendada õpingute käigus omandatud teadmisi ning tutvuda Euroopa Liidu ja eelkõige Euroopa Parlamendi tegevusega.

Avaldusi saab esitada 15. maini 2014. Praktika kestab 1. oktoobrist 2014 kuni 28/29. veebruarini 2015. Praktikavõimalust pakutakse ka kandidaatidele, kes on

enne praktikaavalduse esitamise tähtaega lõppu omandanud keskhariduse, mis vastab ülikooli astumiseks vajalikule tasemele, või on omandanud vastaval tasemel kõrg- või keskerihariduse. Praktikakohad on mõeldud eelkõige noortele, kellele tuleb oma õppekava raames läbida praktika, tingimusel, et nad on praktika alguse päevaks vähemalt 18-aastased. Praktika kestus on üks kuni neli kuud, võimalik on teha erandeid. Avalduste esitamise tähtaeg on 1. juuni 2014. Praktika algus 1. september 2014.

Vt praktikavõimalusi lähemalt: www.europarl.europa.eu/aboutparliament/et/007cecd1cc/Praktika.html

LEADER-programm ja selle hetkeseis Viljandimaal

LEADER on ELi algatusprogramm, mille abil edendatakse elu maapiirkonnas, kus kohalike inimeste algatusel ja koostööna koostatakse strateegiaid oma piirkonnale ning viiakse neid ellu. Mõiste LEADER tähendab „seosed erinevate majanduse arengu tegevuste vahel“, see on tuletatud prantsusekeelsest terminist *Liaison Entre Action de Developpement de l' Economie Rurale*.

LEADER-lähenemine erineb muudest traditsioonilistest maaelu arengu poliitika meetmetest selle poolest, et ta näitab pigem seda, kuidas toime tulla, kui seda, mida oleks vaja teha. Eestis alustati laiemas ulatuses LEADER-lähenemise rakendamise 2006. aastal. Eestis on kokku 26 tegevusgruppi. Tegevusgruppid ei jaga pelgalt toetusi, vaid on regionaalsed arendusorganisatsioonid. Lõppev programmi- periood 2007–2013 näitas, et LEADER on muutnud maapiir-

kondades elavate inimeste igapäevaelu. LEADER-programmi abil on maapiirkonnad saanud konkurentsivõimelisemaks ja piirkonnad on arenenud. Näiteks aastatel 2009–2012 on LEADER-tegevusgruppid Eestis maapiirkondadesse toonud 61,3 miljonit eurot ja loonud ligi 80 nõustaja töökohta (andmed 2012. a oktoobri seisuga).

Eesti maaelu arengukava 2014–2020 plaanitav maht koos riigi kaasfinantseeringuga on 960 miljonit eurot. Maaelu arengukava rahastamise detailid otsustatakse lähiajal. Seejärel esitatakse arengukava vabariigi valitsusele heakskiitmiseks ning alustatakse läbirääkimisi Euroopa Komisjoniga, kes uue maaelu arengukava heaks kiidab. Kõige varem tuleb Euroopa Komisjoni heakskiit maaelu arengukavale 2014. aasta lõpuks. Seega tänavu uue programmi- perioodi meetmed kindlasti veel ei

käivitu. Uue programmiperioodi rahad avanevad piirkonnale 2015. aasta lõpus või 2016. aasta algul.

Viljandi maakonnas tegutseb kolm LEADER tegevusgruppi: Mulgimaa Arenduskoda, Võrtsjärve Ühendus ja Rohelise Jõemaa Koostöökogu. Programmiperioodi vahe on tegevusgruppidele tegevusrohke aeg. Analüüsitakse tehtut ning valmistatakse uue strateegia esitamiseks ministriumile, et saada piirkonda LEADER-toetust ka uueks perioodiks. Uus periood toob lisaks uuele strateegiale kaasa mitmeid muudatusi ka tegevusgruppide tegevuspiirkondades, mis on tingitud nii kohalike omavalitsuste liitumistest kui ka uute piirkondlike prioriteetide määratlemistest. Praeguseks on kolmest Viljandimaa LEADER-tegevusgrupist kõige suuremad muutused toimunud Mulgimaa Arenduskodas. Mulgi-

kond on kõvasti suurenenud, uued liitunud omavalitsused on Tarvastu ja Viljandi vald. Mulgimaa Arenduskodaga liitumise plaane peavad ka Helme kihelkonna mulgid, Helme, Hummuli, Põdrala vald ja Tõrva linn. Senisest väiksema tegevuspiirkonnaga jätkab uuel perioodil oma tegevust ja LEADER-meetme rakendamist Võrtsjärve ühendus. Rohelise Jõemaa Koostöökoda tegevuspiirkond on muutunud vaid Pärsti valla osas, kes ühines Viljandi linna ümberkaudsete valdadega ühtseks Viljandi vallaks ja on nüüd Mulgimaa Arenduskoda liige. Kõik kolm LEADER-tegevusgruppi on aga endiselt koostöövalmis ja üksmeelsed Viljandi maapiirkonna arendamise nimel.

Piret Leskova
Eesti Leader Liit
Juhataja esimees
tegevjuht

M-tervise rakendus ootab kodanike ettepanekuid mobiilintervishoiu arendamiseks

Euroopa Komisjon käivitas 10. aprillil konsultatsiooni m-tervise ehk mobiilintervishoiu teemadel, kutsudes kodanikke avaldama arvamust, kuidas parandada eurooplaste tervist ja heaolu mobiilseadmete, nagu mobiiltelefonide, tahvelarvutite, patsiendi jälgimise

seadmete ja muude traadita seadmete abil, mis moodavad näiteks vererõhku, aitavad diabeetikule insuliini manustada, tuletavad patsiendile meelde, et ta peab rohtu võtma ning annavad toitumissoovitusi. Konsultatsiooni käigus oodatakse kodanike arvamusi

näiteks selle kohta, millised ohutus- ja toimivusnõuded peaksid kehtima m-tervise rakenduste suhtes, millised turvameetmed peaksid tagama, et terviseandmed oleksid m-tervise kontekstis kaitstud ning kuidas oleks kõige parem edendada m-tervise-alast ettevõtlust.

Lisainfot leiad ja arvamust saad avaldada aadressil ec.europa.eu/digital-agenda/en/public-consultation-green-paper-mobile-health

M-tervise konsultatsioonile saad vastata 2. juulini 2014.